

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Факультет №6

Кафедра економіки та фінансів

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до семінарських занять

з навчальної дисципліни «Методика наукової діяльності»

обов'язкових компонент

освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти

072 Фінанси, банківська справа та страхування (Фінансова безпека та фінансові розслідування)

Харків 2018

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 20 вересня № 9

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 19 вересня № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 20 вересня № 8

Розглянуто на засіданні кафедри економіки та фінансів факультету № 6
ХНУВС, протокол від 10 вересня № 14

Розробники: професор кафедри економіки та фінансів, д.е.н.,
професор Ковальов Є.В.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», д.е.н., професор Перерва П.Г.
2. Завідувач кафедри соціально-економічних дисциплін факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.е.н., доцент Ткаченко С.О.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми		Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
		Всього	з них:			
			Лекцій	Семінарські заняття	Самостійна робота	
	Семестр № 1					
	Тема № 1. Зміст, сучасний стан і актуальність наукової діяльності	12	2	2	8	
	Тема № 2. Регламент наукової діяльності	12	2	2	8	
	Тема № 3. Форми і методи наукових досліджень	19	3	4	12	
	Тема № 4. Методики наукової діяльності	19	3	4	12	
	Тема № 5. Використання результатів наукової діяльності	12	2	2	8	
	Тема № 6. Система підготовки наукових кадрів	16	2	2	12	
Всього за семестр № 1		90	14	16	60	Залік

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми		Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
		Всього	з них:			
			Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
	Семестр № 1					
	Тема № 1. Зміст, сучасний стан і актуальність наукової діяльності	12	1	1	10	
	Тема № 2. Регламент наукової діяльності	12	1	1	10	
	Тема № 3. Форми і методи наукових досліджень	18	1	1	16	
	Тема № 4. Методики наукової діяльності	18	1	1	16	
	Тема № 5. Використання результатів наукової діяльності	12	1	1	10	
	Тема № 6. Система підготовки наукових кадрів	18	1	1	16	
Всього за семестр № 1		90	6	6	78	Залік

2. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема № 1. Зміст, сучасний стан і актуальність наукової діяльності **Семінарське заняття. Зміст, сучасний стан і актуальність наукової діяльності**

Навчальна мета заняття: визначити зміст, актуальність, сучасний стан і проблеми, місце наукової діяльності у суспільному господарстві країни.

Кількість годин – 2 (денна форма), 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Зміст і актуальність наукової діяльності.
2. Сучасні проблеми наукових досліджень в Україні.
3. Міжнародний досвід наукової діяльності в країнах світу.

Методичні вказівки

При вивченні першого питання особливу увагу звернути на актуальність наукової діяльності для економічного розвитку і зміцнення національної безпеки України.

В другому питанні виділити основні сучасні проблеми, які стримують розвиток наукових досліджень, визначити напрями їх рішень.

В третьому питанні розглянути досвід наукової діяльності провідних країн світу: США, Японії, Ізраїлю, Германії, Китаю та ін. Звернути увагу на умови використання результатів наукових досліджень для економічного розвитку країни.

Питання цільових виступів студентів:

1. Значення науки у розвитку економіки і зміцненні національної безпеки країни.
2. Зацікавленість бізнесу у використанні результатів наукових досліджень.
3. Світовий досвід ефективного розвитку науки.
4. Міжнародні стандарти фінансування наукової діяльності.

Теми рефератів

1. Сучасний стан розвитку науки в Україні.
2. Ефективність використання результатів наукових досліджень.
3. Джерела фінансування наукової діяльності.
4. Сучасні проблеми наукових досліджень.
5. Досвід США у розвитку наукових досліджень.
6. Історичні етапи розвитку науки.
7. Використання результатів наукових досліджень для економічного розвитку країни.

Література

1. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. – К., 2016. – 255 с., С. 12 – 18.
2. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с., С. 5 – 42.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с., С. 7 – 36.
4. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І.Пилипчук, А.С.Григор'єв, В.В.Шостак. - К.: Знання, 2007. – 270 с., С. 7 – 29.
5. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с., С. 13 – 37.
6. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с., 18 – 33.

Тема № 2. Регламент наукової діяльності

Семінарське заняття. Регламент наукової діяльності

Навчальна мета: засвоїти регламент – послідовність та зміст наукової діяльності.

Кількість годин - 2 (денна форма), 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Етапи наукової діяльності.
2. Розробка програми дослідницької роботи.
3. Документальне оформлення і практичне використання результатів наукових досліджень.

Методичні вказівки

При вивченні першого питання звернути увагу на послідовність і зміст етапів наукової діяльності.

В другому питанні виділити складові частини програми дослідницької роботи, їх зміст і порядок виконання .

У третьому питанні визначити умови документального оформлення і практичного використання результатів наукових досліджень.

Питання цільових виступів студентів:

1. Постановка наукової проблеми.
2. Визначення об'єкту, предмету, цілі і завдань дослідження.
3. Процедури пошуку істини.
4. Розробка гіпотези рішення наукової проблеми.

Теми рефератів

1. Цілі і задачі наукового дослідження.

2. Об'єкт і предмет дослідження.
3. Джерела інформації для наукових досліджень.
4. Гіпотеза та її доказ.
5. Вибір теми наукового дослідження.
6. Обробка наукової інформації.
7. Науковий експеримент: ціль, задачі, методика проведення.

Література

1. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. – К., 2016. – 255 с., С. 18 – 31.
2. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с., С. 42 – 46.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с. , С. 99 – 112.
4. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І.Пилипчук, А.С.Григор'єв, В.В.Шостак. - К.: Знання, 2007. – 270 с., С. 29 – 39.
5. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с., С. 143 – 166.
6. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с. , 57 – 74.

Тема № 3. Форми і методи наукових досліджень.

Семінарське заняття. Форми і методи наукових досліджень.

Навчальна мета: встановити зміст і умови використання форм і методів наукових досліджень.

Кількість годин - 4 (денна форма), 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Форми наукових досліджень.
2. Методи наукових досліджень.

Методичні вказівки

При розгляді першого питання звернути увагу студентів на зміст і умови використання відповідних форм наукових досліджень.

У другому питанні звернути увагу студентів на зміст і умови використання відповідних методів наукових досліджень.

Питання цільових виступів студентів:

1. Прикладні наукові дослідження.
2. Метод спостереження у наукових дослідженнях.
3. Метод вивчення літературних джерел у наукових дослідженнях.
4. Метод опитування у наукових дослідженнях.

Теми рефератів

1. Організація фундаментальних наукових досліджень.
2. Пошукові наукові дослідження.
3. Метод індукції у наукових дослідженнях.
4. Метод дедукції у наукових дослідженнях.
5. Метод аналізу у наукових дослідженнях.
6. Метод експерименту у наукових дослідженнях.
7. Метод моделювання у наукових дослідженнях.

Література

1. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. – К., 2016. – 255 с., С. 31 – 49.
2. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с., С. 23 – 35.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с. , С. 78 – 99.
4. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І.Пилипчук, А.С.Григор'єв, В.В.Шостак. - К.: Знання, 2007. – 270 с., С. 39 – 53.
5. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с., С. 322 – 339.
6. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с. , 105 – 127.

Тема № 4. Методики наукової діяльності

Семінарське заняття. Методики наукової діяльності

Навчальна мета: вивчення методик підготовки наукової статті, монографії, проведення дисертаційного дослідження.

Кількість годин - 4 (денна форма), 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Методика підготовки наукової статті.
2. Методика підготовки монографії.
3. Методика проведення дисертаційного дослідження.

Методичні вказівки

В першому питанні увагу студентів звернути на необхідність вибору актуальної теми наукової статті та розробку ефективних пропозицій рішення наукової проблеми.

При розгляді другого питання акцентувати увагу студентів на необхідності постановки наукової проблеми, обґрунтування її актуальності, детальної розробки гіпотези її рішення і послідовного логічного викладення результатів дослідження у розділах монографії.

У третьому питанні необхідно підкреслити важливість правильного вибору теми дисертації, планування наукового дослідження, практичного значення дисертаційних пропозицій.

Питання цільових виступів студентів:

1. Аналіз останніх досліджень та літератури при підготовці статті і монографії.
2. Стандарти складання списку літератури.
3. Вибір теми дисертаційного дослідження.
4. Технологія роботи над дисертацією.

Теми рефератів

1. Відпрацювання гіпотези рішення наукової проблеми.
2. Методи дисертаційного дослідження.
3. Методика підготовки тез наукової доповіді.
4. Апробація результаті дисертаційного дослідження.
5. Методика підготовки автореферату дисертації.
6. Методика підготовки наукової статті.
7. Методика підготовки монографії.

Література

1. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. – К., 2016. – 255 с., С. 84 – 93.
2. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с., С. 105 – 129; 192 - 258.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с. , С. 119 – 204.
4. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І.Пилипчук, А.С.Григор'єв, В.В.Шостак. - К.: Знання, 2007. – 270 с., С. 66 – 264.
5. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с., С. 191 – 309.
6. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с. , 136 – 186.

Тема № 5. Використання результатів наукової діяльності Семінарське заняття. Використання результатів наукової діяльності

Навчальна мета: засвоєння напрямів практичного і ефективного використання результатів наукової діяльності.

Кількість годин - 2 (денна форма), 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Закріплення права власності на результати наукової діяльності.
2. Торгівля об'єктами інтелектуальної власності.

Методичні вказівки

В першому питанні увагу студентів звернути на необхідність і порядок закріплення права власності на результати наукової діяльності.

При розгляді другого питання акцентувати увагу студентів на актуальності і високій ефективності торгівлі об'єктами інтелектуальної власності.

Питання цільових виступів студентів:

1. Використання бізнесом результатів наукової діяльності.
2. Напрями ефективного використання результатів наукової діяльності в економіці.
3. Умови закріплення права власності на результати наукової діяльності на основі публікації наукової статті.
4. Умови закріплення права власності на результати наукової діяльності на основі публікації монографії.

Теми рефератів

1. Право власності на результати наукової діяльності.
2. Міжнародна торгівля об'єктами інтелектуальної власності.
3. Паушальні платежі у торгівлі об'єктами інтелектуальної власності.
4. Платежі роялті у торгівлі об'єктами інтелектуальної власності.
5. Змішані платежі у торгівлі об'єктами інтелектуальної власності.

Література

1. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.М.Бандурка, Є.В.Ковальов, М.А.Садиков, О.С.Маковоз; за аг. ред.. О.М.Бандурки. - Харків: ХНУВС, 2017. – 192 с., С. 172 – 177.
2. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. –К., 2016. – 255 с., С. 76 – 84.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с., С. 116 – 121.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с. , С. 178 – 195.
5. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І.Пилипчук, А.С.Григор'єв, В.В.Шостак. - К.: Знання, 2007. – 270 с., С. 251 – 259.
6. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с., С. 171 – 187.

6. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с. , 186 – 191.

Тема № 6. Система підготовки наукових кадрів

Семінарське заняття. Система підготовки наукових кадрів

Навчальна мета: визначення рівнів підготовки наукових кадрів.

Кількість годин - 2 (денна форма), 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Початковий рівень вищої освіти (молодший бакалавр).
2. Перший рівень вищої освіти (бакалавр).
3. Другий рівень вищої освіти (магістр).
4. Третій рівень вищої освіти (доктор філософії).
5. Науковий рівень вищої освіти (доктор наук).

Методичні вказівки

В першому, другому, третьому питаннях увагу студентів звернути на характеристики професійних знань і умінь фахівців ступенів вищої освіти – молодший бакалавр, бакалавр, магістр і умови їх можливого професійного використання.

При розгляді четвертого і п'ятого питань акцентувати увагу студентів на умовах підготовки і захисту дисертацій на присудження наукових ступенів доктора філософії і доктора наук.

Питання цільових виступів студентів:

1. Характеристика професійних знань і умінь фахівця ступеня вищої освіти – бакалавр.
2. Умови можливого професійного використання фахівця ступеня вищої освіти - магістр.
3. Дисертаційне дослідження на присудження наукового ступеня доктор філософії.
4. Дисертаційне дослідження на присудження наукового ступеня доктор наук.

Теми рефератів

1. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
2. Підготовка фахівців ступеня вищої освіти – молодший бакалавр.
3. Підготовка фахівців ступеня вищої освіти – бакалавр.
4. Підготовка фахівців ступеня вищої освіти – магістр.
5. Підготовка фахівців ступеня вищої освіти – доктор філософії.
6. Підготовка фахівців ступеня вищої освіти – доктор наук.

Література

1. Про вищу освіту: закон України від 1 липня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. - № 37 – 38.

2. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. – К., 2016. – 255 с., С. 84 – 93.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с., С. 182 – 192.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с. , С. 56 – 59.
5. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с., С. 191 – 359.
6. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с. , 37 – 46.

3. Рекомендована література

Основна

1. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 1 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 23.
2. Про вищу освіту: закон України від 1 липня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. - № 37 – 38.
3. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.І.Романчиков. – К., 2016. – 255 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / За ред.. А.Є.Конварського. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 352 с.
5. Шейко В.М. Організація та методика науково – дослідної діяльності: підручник / В.М.Шейко, Н.М.Кушнарєнко. – К.: Знання, 2008. – 310 с.
6. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.
7. Науково-дослідницька діяльність студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів та докторантів: довідник молодого вченого / за заг. ред. О.М.Головка. – Харків: ХНУВС: Тім Пабліш Груп, 2016. – 363 с.
8. Данильян О.Г. організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. / О.Г.Данильян, О.П.Дзьобань. – Харків: Право, 2017. – 446 с.
9. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: підручник / Д.М.Стеченко, О.С.Чмир. – К.: Знання, 2007. – 317 с.
10. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник / Н.М.Краус . – Полтава: Оріяна, 2012. – 183 с.

Допоміжна

11. Воротіна Л.І. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту: посіб. Для аспірантів і здобувачів наук. ступеня / Л.І.Воротіна, В.Є.Воротін, С.О.Гуткевич; - К.: Знання, 2006. – 136 с.
12. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М.І.Пилипчук, А.С.Григор'єв, В.В.Шостак. - - К.: Знання, 2007. – 270 с.
13. Тюрина В.А. Основы методологии и методики научного исследования: учебн. Пособие / В.А.Тюрина. – К.: Междунар. Финн. Агенство, 1998. – 44 с.

14. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник / Р.Б.Шишка. – Х.: Еспада, 2007. – 362 с.
15. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / Г.С.Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 280 с.